Lietas Nr. A420179915
Lietas arhīva Nr. AA43-0128-17/12

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2017.gada 20.aprīlī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnesis referents K.Berķis,
tiesneši M.Birzgalis un L.Paegļkalna

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Nodrošinājuma valsts aģentūras 2015.gada 16.februāra lēmuma Nr.17-3/1960 atcelšanu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 2.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pārtikas un veterinārais dienests 2014.gada 29.septembrī veica pārbaudi, kuras gaitā konstatēja, ka pieteicēja /pers. A/ savā dzīvoklī tur kaķus antisanitāros apstākļos. Pārtikas un veterinārais dienests ar aktu par nepārtikas produktu/dzīvnieku izņemšanu no apgrozības Nr.01-8646 izņēma septiņus kaķus un nodeva tos glabāšanā biedrības "Dzīvnieku pansija "Ulubele"" (turpmāk – dzīvnieku pansija "Ulubele") patversmē.

2014.gada 1.oktobrī Pārtikas un veterinārais dienests pieņēma lēmumu Nr.Z21-01-0046 par pieteicējas saukšanu pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 106.panta pirmajā daļā un 108.panta pirmajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu. Ar šo lēmumu pieteicējai piemērots naudas sods 25 *euro* apmērā un konfiscēti izņemtie dzīvnieki.

Ar Pārtikas un veterinārā dienesta 2014.gada 1.oktobra lēmumu par rīcību ar administratīvā pārkāpuma lietā izņemtiem dokumentiem vai mantu Nr.01-9714 dzīvnieki nodoti Nodrošinājuma valsts aģentūrai (turpmāk – aģentūra) realizācijai.

[2] Ar aģentūras 2015.gada 16.februāra lēmumu Nr.17-3/1960 (turpmāk – Lēmums) pieteicējai noteikts pienākums segt izdevumus 885,04 *euro* apmērā par administratīvā pārkāpuma lietā izņemto dzīvnieku pieņemšanu glabāšanā, glabāšanu un konfiskāciju.

Lēmumā norādīts, ka pieteicējai ir no Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 257.panta astotās daļas izrietošs pienākums segt izdevumus par izņemto dzīvnieku glabāšanu.

Aģentūra, pamatojoties uz Ministru kabineta 2010.gada 7.decembra noteikumu Nr.1098 "Noteikumi par rīcību ar administratīvo pārkāpumu lietās izņemto mantu un dokumentiem" (turpmāk - Noteikumi Nr.1098) 73.punktu, ir aprēķinājusi šādas faktiskās izmaksas:

1) 309,55 *euro* par izņemto dzīvnieku pieņemšanu glabāšanā (dzīvnieku veterinārmedicīniskā apskate, uzskaitveža pakalpojumi, ceļā pavadītais laiks un pieņemšanas procedūra);

2) 559,27 *euro* par izņemto dzīvnieku glabāšanu par laika periodu no 2014.gada 29.septembra līdz 2014.gada 29.oktobrim (31 diennakts), ņemot vērā viena izņemtā dzīvnieka diennakts uzturēšanas izmaksas 2,13 *euro*;

3) 16,22 *euro* par dzīvnieku nodošanu Valsts ieņēmumu dienestam (uzskaitveža pakalpojumi un transportlīdzekļa izmantošana).

[3] Pieteicēja pārsūdzēja Lēmumu tiesā. Pieteikumā norādīts, ka aģentūras aprēķinātie izdevumi saistībā ar dzīvnieku izņemšanu nav pamatoti, jo: 1) normatīvie akti neparedz uzskaitveža un vetārsta piedalīšanos izņemto dzīvnieku pieņemšanā, un Lēmumā nav pamatojuma šādu darbību veikšanai; 2) Pārtikas un veterinārā dienesta darbinieki jau bija izvērtējuši dzīvnieku stāvokli, un tas ir detalizēti aprakstīts pārbaudes protokolā, administratīvā pārkāpuma protokolā un lēmumā administratīvā pārkāpuma lietā, līdz ar to nebija pamata papildus tērēt līdzekļus dzīvnieku apskatei; 3) pieteicējas īpašuma tiesības uz izņemtajiem dzīvniekiem izbeidzās 2014.gada 16.oktobrī, tas ir, ar brīdi, kad stājās spēkā Lēmums administratīvā pārkāpuma lietā. Pēc šī brīža pieteicējai nebija nekādu iespēju jebko mainīt lietas gaitā, bet iestāde turpināja aprēķināt maksimālos termiņus un attiecīgi – maksimālās izdevumu summas.

Pieteicējai ir noteikta 2.grupas invaliditāte un piešķirts maznodrošinātas ģimenes (personas) statuss, līdz ar to tai nav faktiski iespējams samaksāt tik lielu summu. Nav samērīgi no pieteicējas pieprasīt tādu izdevumu samaksu, kas nav bijuši objektīvi nepieciešami vai kuru izmaksas liecina par nesaimniecisku iestādes rīcību. Iestādei ir pienākums rīkoties

saimnieciski izdevīgi ne tikai attiecībā pret valsts interesēm, bet arī pret tās personas interesēm, no kuras tiek prasīts kompensēt ar izņemto mantu saistītus izdevumus.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 2.oktobra spriedumu pieteikums noraidīts. Spriedumā secināts, k a Lēmumā ietvertais izdevumu aprēķins atbilst faktiskajām izmaksām un to apstiprina lietas materiālos iesniegtie pierādījumi.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nav izvērtējusi Lēmuma atbilstību administratīvā procesa principiem. Tas neatbilst ne tiesību normu saprātīgas piemērošanas, ne samērīguma principam. Tiesa nav izvērtējusi arī pārsūdzētā Lēmuma un tā radīto seku atbilstību piemēroto tiesību normu mērķim un jēgai. Nenozīmīgam administratīvam pārkāpumam sekojošas finansiālas saistības, kas rada personai objektīvi smagas sekas, nevar tikt atzītas par tiesību sistēmas izvirzītajam mērķim atbilstošām.

Izņemtie dzīvnieki tika glabāti tikai vienu mēnesi un pēc tam tika likvidēti. Šāda rīcība neatbilst ne valsts, ne dzīvnieku interesēm. Iestāde ir rīkojusies klaji nesaimnieciski, un tās lēmums nevar tikt atzīts par likumīgu un pamatotu.

[6] Aģentūra sniedza viedokli, ka tā neatzīst nedz pieteicējas pieteikumu, nedz apelācijas sūdzību. Paskaidrojumos norādīts, ka, konstatējot pienākumu segt izdevumus, kas radušies sakarā ar administratīvā pārkāpuma lietā izņemtās mantas glabāšanu, aģentūrai nav jāvērtē personas maksātspēja.

[7] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmajai daļai lieta tiek izskatīta rakstveida procesā.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1]panta trešo daļu lietā tika noteikta tiesas sēde lietas dalībnieku paskaidrojumu uzklausīšanai.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu kopsakarā ar apelācijas sūdzībā ietvertajiem argumentiem, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas apelācijas sūdzība ir pamatota.

[9] Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 257.panta astotā daļa noteic, ka persona, kurai uzlikts administratīvais sods, Ministru kabineta noteiktā kārtībā un apmērā sedz izdevumus, kas radušies sakarā ar administratīvā pārkāpuma lietā izņemtās mantas un dokumentu nodošanu glabāšanā, glabāšanu un iznīcināšanu.

Taču Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 257.panta astotās daļas norma ir aplūkojama kopsakarā ar šī panta pirmo daļu, kas noteic, ka administratīvā pārkāpuma lietā izņemtās mantas un dokumentus nodod glabāšanā Ministru kabineta noteiktajā kārtībā līdz brīdim, kad stājas spēkā lēmums administratīvā pārkāpuma lietā.

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 257.panta pirmajā un astotajā daļā ietverto deleģējumu, Ministru kabinets ir izdevis Noteikumus Nr.1098. Šo noteikumu 74.punkts paredzēja, ka izdevumu apmēru par izņemtās mantas vai dokumenta glabāšanu, ja administratīvā pārkāpuma lietā ir uzlikts administratīvais sods, aprēķina no mantas vai dokumenta izņemšanas dienas līdz dienai, kad: 1) persona saņēma izņemto mantu vai dokumentu; 2) izņemtās mantas vai dokumenta īpašnieks atteicies no izņemtās mantas vai dokumenta; 3) izņemtā manta ir iznīcināta vai realizēta.

Ņemot vērā Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 257.panta pirmās un astotās daļas normu saturu un tajā ietverto deleģējuma apjomu Ministru kabinetam noteikt izdevumu apmēru, kurus sedz pie administratīvās atbildības sauktā persona, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka gadījumos, kad administratīvā pārkāpuma lietā izņemtā manta ir tikusi konfiscēta un kļuvusi piekritīga valstij, izdevumu apmērs par mantas glabāšanu ir aprēķināms līdz dienai, kad spēkā stājas attiecīgais lēmums vai spriedums. Proti, administratīvi sodītā persona sedz izdevumus par izņemtās mantas uzglabāšanu par periodu, līdz stājas spēkā nolēmums administratīvā pārkāpuma lietā (*sk. arī Augstākās tiesas 2017.gada 20.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-455/2017 9.punktu*).

To arī *expressis verbis* pašreiz paredz Noteikumu Nr.1098 74.4.punkts, kas noteic, ka izdevumu apmēru par izņemtās mantas vai dokumenta glabāšanu, ja administratīvā pārkāpuma lietā ir uzlikts administratīvais sods, aprēķina no mantas vai dokumenta izņemšanas dienas līdz dienai, kad lēmums administratīvā pārkāpuma lietā par izņemtās mantas vai dokumenta konfiskāciju ir stājies spēkā.

[10] Izskatāmajā lietā Pārtikas un veterinārā dienesta lēmums par pieteicējas saukšanu pie administratīvās atbildības un izņemtās mantas konfiskāciju ir pieņemts un paziņots pieteicējai 2014.gada 1.oktobrī, līdz ar to arī minētajā datumā stājies spēkā.

Ievērojot minēto, aģentūra bija tiesīga aprēķināt izdevumus par izņemto dzīvnieku uzglabāšanu par periodu no 2014.gada 29.septembra līdz 1.oktobrim. Atbilstoši Noteikumu Mr.1098 73.punktam izdevumi par izņemto dzīvnieku pieņemšanu glabāšanā un glabāšanu konkrētajā gadījumā ir aprēķināmi atbilstoši faktiskajām izmaksām.

Saskaņā ar Lēmumu un dzīvnieku pansijas "Ulubele" 2014.gada 8.decembra rēķinu Nr.5/NVA/2014 viena kaķa uzturēšanas faktiskās izmaksas dzīvnieku patversmē bija 2,13 *euro* (*lietas 52.lapa*). Tiesai nav pamata apšaubīt šo izmaksu

pamatotību.

Līdz ar to pieteicējai ar Lēmumu ir pamatoti noteikts pienākums segt izņemto dzīvnieku glabāšanas izdevumus par periodu no 2014.gada 29.septembra līdz 1.oktobrim 44,73 *euro* apmērā (3 dienas x 2,13 *euro* x 7). Savukārt Lēmums daļā, ar kuru pieteicējai ir noteikts pienākums segt glabāšanas izdevumus pēc 2014.gada 1.oktobra, nav pamatots un minētajā daļā ir atceļams kā prettiesisks.

[11] Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 257.panta astoto daļu pieteicējai ir pienākums segt arī izdevumus par izņemto dzīvnieku pieņemšanu glabāšanā.

Lēmumā norādīts, ka dzīvnieku pieņemšanā ir piedalījies aģentūras uzskaitvedis, līdz ar to pieteicējai ir pienākums atlīdzināt izmaksas 8,27 *euro* apmērā, ko veido uzskaitveža darba samaksa par 1,5 stundām. Šajās izmaksās ietverts ceļā pavadītais laiks un pieņemšanas procedūra.

Pieteicējai izņemtie kaķi tika nodoti glabāšanā dzīvnieku pansijas "Ulubele" patversmē 2014.gada 29.septembrī ar Pārtikas un veterinārā dienesta aktu par nepārtikas produktu/dzīvnieku izņemšanu no apgrozības Nr.01-8646 (*lietas 43.lapa*). Saskaņā ar šo aktu dzīvnieku pieņemšanā nav piedalījies aģentūras pārstāvis, tādēļ secināms, ka Lēmumā ietvertās ziņas neatbilst patiesībai.

Pārbaudot lietā iesniegtos pierādījumus, var secināt, ka aģentūras uzskaitvedis ir sastādījis aktu par izņemtās mantas vai dokumentu pieņemšanu un nodošanu 2014.gada 6.oktobrī (*lietas 45.lapa*), bet šajā datumā izņemtie dzīvnieki bija konfiscēti un piekritīgi valstij, līdz ar to šīs uzskaitveža izmaksas nav attiecināmas uz izdevumiem, kuri ir jāatlīdzina pieteicējai, tādēļ Lēmums šajā daļā ir nepamatots.

[12] Saskaņā ar Lēmumu pieņemšanas glabāšanā izdevumos ir iekļaujamas izmaksas par izņemto dzīvnieku veterinārmedicīnisko apskati, jo konkrētajā gadījumā tika piesaistīts kvalificēts vetārsts, kurš nodrošināja izņemto dzīvnieku apskati un svēršanu. Šī pakalpojuma izmaksas ir 301,28 *euro.*

Dzīvnieku pansijas "Ulubele" 2014.gada 8.decembra rēķinā Nr.5/NVA/2014 norādīts, ka biedrība ir sniegusi veterinārmedicīniskos pakalpojumus 301,28 *euro* apmērā (35,57 *euro* x 7 + 21% PVN).

Atbildot uz apgabaltiesas pieprasījumu, dzīvnieku pansija "Ulubele" ir paskaidrojusi, ka rēķinā norādītie veterinārmedicīniskie pakalpojumi ietver: 1) izņemto dzīvnieku pirmreizējo apskati, kas veikta 2014.gada 29.septembrī; 2) dzīvnieku apstrādi pret ekto un endo parazītiem, kas veikta 2.oktobrī; 3) dzīvnieku vakcināciju, kas veikta 18.oktobrī.

2014.gada 2.oktobrī veiktā dzīvnieku apstrāde pret parazītiem un vakcinācija 18.oktobrī veikta pēc tam, kad lēmums par dzīvnieku konfiskāciju bija stājies spēkā. Turklāt saskaņā ar aģentūras un dzīvnieku pansijas "Ulubele" noslēgtā pakalpojuma līguma 2.3.punktu aģentūra papildus līguma 2.2.punktā noteiktajiem glabāšanas izdevumiem var apmaksāt veterinārmedicīniskos pakalpojumus, ja tas ir bijis objektīvi nepieciešams dzīvnieku izmeklēšanai un ārstniecībai izņemto dzīvnieku saglabātības nodrošināšanai. Šos maksājumus aģentūra veic tikai pēc dokumentu saņemšanas, kuros sniegta pilna informācija par pakalpojuma saturu, apjomu un nepieciešamību. Taču lietā šādi pierādījumi nav iesniegti, tādēļ aģentūras lēmums šajā daļā nav pamatots.

Tātad uz pieteicējas atlīdzināmajiem izdevumiem būtu attiecināmas tikai izmaksas par dzīvnieku apskati 2014.gada 29.septembrī. Taču, neskatoties uz tiesas sēdē aģentūrai noteikto pienākumu iesniegt pierādījumus par dzīvnieku apskates faktiskajām izmaksām, aģentūra šādus pierādījumus lietā nav iesniegusi. Līdz ar to Lēmums arī šajā daļā nesatur nepieciešamo pamatojumu, tādēļ ir atceļams.

[13] Pārbaudot pārējās Lēmumā ietvertās izmaksu pozīcijas, apgabaltiesa secina, ka tās attiecas uz aģentūras izmaksām, kas radušās pēc 2014.gada 1.oktobra un nav attiecināmas uz pieteicēju.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta otro daļu, 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

apmierināt /pers. A/ pieteikumu daļēji.

Atstāt negrozītu Nodrošinājuma valsts aģentūras 2015.gada 16.februāra lēmumu Nr.17-3/1960 daļā par /pers. A/ noteikto pienākumu segt administratīvā pārkāpuma lietā izņemtās mantas glabāšanas izdevumus 44,73 *euro* apmērā.

Atcelt Nodrošinājuma valsts aģentūras 2015.gada 16.februāra lēmumu Nr.17-3/1960 pārējā daļā.

Piespriest no Latvijas Republikas valsts nodevu 85,37 *euro* apmērā un noteikt, ka tā atlīdzināma no Nodrošinājuma valsts aģentūras budžeta līdzekļiem.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnesis referents K.Berķis

Tiesneši M.Birzgalis

L.Paegļkalna